

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky,
Šumperk, Hlavní třída 31

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

na školní rok 2024 / 2025

Obsah

Úvod

1.	Analýza výchozí situace s využitím evaluace z předchozího školního roku.....	4
1.1	Zmapování vnitřních a vnějších zdrojů školy	4
1.2	Monitoring situace ve škole.....	6
1.3	SWOT analýza výchozí situace.....	6
2.	Východiska Preventivního programu školy na školní rok 2024/2025.....	7
2.1	Dokumenty	7
2.2	Cíle preventivního programu školy ve školním roce 2024/2025	9
2.3	Personální zajištění.....	9
3.	Realizace Preventivního programu školy ve školním roce 2024/2025.....	10
3.1	Úkoly Preventivního programu školy	10
3.1.1	Organizace života školy	10
3.1.2	Vzdělávání a výchova žáků.....	10
3.1.3	Vzdělávání učitelů	14
3.1.5	Uplatňování přiměřených represivních nástrojů	14
3.2	Vyhodnocení účinnosti Preventivního programu školy ve školním roce 2023/2024 podle jednotlivých oblastí.....	15
3.2.1	Oblast poskytování informací týkajících se zdravého životního stylu a rizikového chování u dětí a mládeže	15
3.2.2	Zapojení žáků do různých aktivit.....	16
3.2.3	Kvalita mezilidských vztahů	15
3.2.4	Poradenská činnost	17
3.2.5	Řešení rizikového chování	18

Úvod

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Šumperk, Hlavní třída 31, je odborná škola obchodně podnikatelského zaměření, která byla založena v roce 1945 v budově bývalého německého gymnázia. Škola má více jak sedmdesátiletou tradici v přípravě absolventů na výkon obchodně podnikatelských činností v obchodních a výrobních podnicích, ve státní sféře a veřejné správě, v peněžnictví a dalších službách. Většina absolventů pokračuje ve vzdělávání na vysokých školách nebo vyšších odborných školách.

Škola nabízí vzdělávání ve dvou oborech vzdělání:

- 1) Obchodní akademie (63-41-M/02):** Tento obor připravuje odborné pracovníky pro výkon širokého spektra ekonomických, obchodně podnikatelských, administrativních a organizačních činností ve všech typech organizací a pro další vzdělávání na vyšších odborných a vysokých školách. Cílem vzdělávání je vybavit žáky obecně použitelnými kompetencemi nezbytnými pro profesní uplatnění a celoživotní učení. Škola své absolventy připravuje tak, aby se v praxi rychle orientovali a zapracovali, aby se postupně dále specializovali a pružně se přizpůsobovali změnám v obchodně podnikatelské praxi. Absolvent obchodní akademie získává složením maturitní zkoušky úplné střední odborné vzdělání, které mu umožňuje ucházet se o vzdělávání na vysoké škole a vytváří podmínky pro získání oprávnění k podnikatelské činnosti.
- 2) Ekonomické lyceum (78-42-M/02):** Mladší studijní obor připravuje žáky pro studium ekonomických, popř. právních i humanitních směrů na vysokých a vyšších odborných školách. Cílem studijního oboru je vybavit žáky kompetencemi, které jim usnadní adaptaci na požadavky vysokoškolského studia a ekonomických disciplín. Představuje další vzdělávací cestu pro značnou část středoškolské populace, která má hlubší zájem o ekonomické obory, je více teoreticky orientovaná a směřuje k vyššímu než středoškolskému vzdělání.

V 2. – 4. ročníku je otevřena jedna třída obchodní akademie a jedna třída ekonomického lycea, nově ve školním roce 2024/2025 jsou v 1. ročníku otevřeny 2. třídy oboru ekonomické lyceum a 1 třída oboru obchodní akademie. Tzn., že celkem v devíti třídách studuje cca 265 žáků. Ve škole vyučuje 24 pedagogických pracovníků. Jedná se tedy o školu s menším počtem žáků i pedagogů, jejíž výhodou je domácí atmosféra a rodinné prostředí, v němž se téměř všichni navzájem znají.

Za oblast výchovného poradenství a prevenci rizikového chování žáků odpovídá ve škole:

Jméno	Funkce	Kontakty
Ing. Tom Ristovský	ředitel školy	ristovsky@oa-sumperk.cz ; 588 110 351
Mgr. Hana Stromšíková	výchovný poradce	stromsikova@oa-sumperk.cz ; 605 753 096, 588 110 349 konzultační hodiny: PO 9:00 – 11:45 ÚT 13:35 – 14:15 ČT 9:55 – 10:55

Mgr. Vladimír Láník	školní metodik prevence	lanik@oa-sumperk.cz ; 603 964 521, 588 110 345 konzultační hodiny: ČT 9:00 - 9:45 PÁ 9:45 - 10:00
---------------------	----------------------------	--

1. Analýza výchozí situace s využitím evaluace z předchozího školního roku

1.1 Zmapování vnitřních a vnějších zdrojů školy

Vnitřní zdroje:

Výchovně vzdělávací proces probíhá v jediné třípatrové budově školy v centru města. Kromě tříd a odborných učeben škola nabízí dvě tělocvičny a venkovní hřiště. Přibližně jedna třetina žáků pochází přímo ze Šumperka, ostatní žáci dojíždějí z blízkého i vzdálenějšího okolí. Několik málo žáků je ubytováno na domovech mládeže. Výuka probíhá podle schválených školních vzdělávacích programů pro obchodní akademii a ekonomické lyceum. Rizikovými místy ve škole mohou být šatny žáků ve sklepě budovy a místnosti WC. Odpovědný výkon hlavního i pomocného pedagogického dohledu o přestávkách však toto riziko výrazně eliminuje.

Nově (od říjen 2022) jsou funkce školního metodika prevence a výchovného poradce odděleny. Metodik i výchovná poradkyně úzce spolupracují jak s vedením školy, tak s třídními učiteli a všemi pedagogickými pracovníky.

Veškeré důležité informace a dokumenty týkající se výchovného poradenství i preventivních aktivit jsou k dispozici žákům školy, jejich zákonným zástupcům i všem pedagogickým pracovníkům školy na webových stránkách www.oa-sumperk.cz v části Školní poradenské pracoviště. Výchovný poradce a školní metodik prevence vedou přehled o veškerých uskutečněných aktivitách, spravují nástěnku výchovného poradenství a prevence rizikového chování, odbornou a metodickou literaturu a další doplňkové materiály. Své připomínky k výuce i organizačním záležitostem chodu školy mohou žáci sdělovat přímo řediteli školy prostřednictvím schránky důvěry a dále prostřednictvím svých třídních zástupců na jednáních studentské rady.

Vnější zdroje:

K základním vnějším zdrojům prevence rizikového chování žáků patří metodické vedení v této oblasti ze strany krajského a oblastního metodika prevence. Oba pravidelně informují školního metodika prevence o novinkách v legislativě a o nabídce různých vzdělávacích aktivit.

Kontakty na důležité instituce:

PPP a SPC Olomouckého kraje, pracoviště Šumperk, Husitská 12

- Mgr. Radka Roučová, vedoucí pracoviště PPP – tel. 583 215 279, ppp.spk@seznam.cz
- psychologická pomoc žákům v případě vážných osobních nebo rodinných problémů
- Mgr. Hana Prejdová - psycholog a oblastní metodik prevence – tel. 583 215 279, ppp.spk-prevence@seznam.cz
- přednášky pro žáky 1. ročníků zaměřené na vztahy ve třídě a šikanu, metodické vedení školního metodika prevence, informační služby

Probační a mediační služba ČR, M. R. Štefánika 412/12b, Šumperk

- Mgr. Eva Hasalová, tel. 734 362 942, ehasalova@pm.sjustice.cz

Policie ČR, oblastní oddělení Šumperk, Havlíčkova 10

- por. Bc. Libor Příhoda, tel. 974 779 441, su.oo.sumperk.podatelna@pcr.cz
- konzultace v případě závažnějších problémů žáků

OSPOD Šumperk, Lautnerova 1

- Mgr. Petr Vlach, tel. 583 388 908, petr.vlach@sumperk.cz
- výchovné problémy dětí a mládeže

PONTIS Šumperk o.p.s., Gen. Svobody 2800/68

- Bc. Bohdana Březinová, ředitelka, mobil 777 716 030, brezinova.bohdana@pontis.cz
- PONTIS realizuje projekt "Služby sociální prevence v Olomouckém kraji"
- nízkoprahový klub pro děti a mládež RACHOT pomáhá mládeži v obtížné životní situaci poskytováním informací, podpory a odborné pomoci a zajišťuje bezpečný prostor pro smysluplné trávení volného času (rachot@pontis.cz)
- K-centrum – kontaktní a poradenské centrum Krédo v oblasti drogové problematiky Temenická 1, k-centrum@pontis.cz, Brabc Tomáš, sociální pracovník K-centrum, tel. 583 550 235, mobil 774 716 020, brabc.tomas@pontis.cz

Krajský školský koordinátor prevence pro Olomoucký kraj

- PhDr. Ladislav Spurný, 585 508 545, l.spurny@kr-olomoucky.cz
- metodické vedení školního metodika prevence, informační služby

PhDr. Morávek, klinický psycholog, 583 217 410

PhDr. Petrželová, klinický psycholog, 583 223 502

MUDr. Pavla Zechová, psychiatr pro děti a dorost, Školská 461/15, Zábřeh, 583 411 600

MUDr. Štěpánová, psychiatr pro děti a dorost, 583 215 279

Poradna pro rodinu Olomouckého kraje, 583 213 141

Linka bezpečí – linka Vzkaz domů	800 111 113	info@linkabezpeci.cz
Linka bezpečí – Rodičovská linka	840 111 234	info@linkabezpeci.cz
Linka důvěry dětí a mládeže Olomouc	585 414 600	www.ssp-ol.cz
Linka pro rodinu a školu - www.linkaprorodinuaskolu.cz		116 000
Linka první psychické pomoci		116 123
Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí		116 006
Linka bezpečí		116 11

1.2 Monitoring situace ve škole

V uplynulém školním roce je situace na Obchodní akademii Šumperk z pohledu rizikového chování žáků spíše dobrá. V příložené tabulce jsou uvedeny počty výchovných opatření (pochval a kázeňských opatření) za celý školní rok 2023/2024.

Druh opatření	1. pololetí	2. pololetí	Celkem
Pochvala TU	32x	53x	85x
Pochvala ředitele	2x	3x	5x
Napomenutí TU	1x	6x	7x
Důtka TU	2x	5x	7x
Důtka ředitele	x	x	x
Snížený stupeň - 2	x	x	x
Snížený stupeň - 3	x	x	x
Podmínečné vyloučení	x	x	x
Vyloučení ze studia	x	x	x
Počet neomluvených hodin	x	2	2

Pochvaly

V 1. pololetí bylo uděleno **32 pochval TU**. Především za akci „Město čte knihu“, za instruktorskou činnost v rámci „GO“, za reprezentaci školy ve sportovních soutěžích, za podíl na prezentačních akcích školy (Scholaris, DOD). **2x byla udělena pochvala ŘŠ** – za pomoc při organizaci prezentačních akcích školy: DOD, Scholaris a prezentacích na ZŠ.

Ve 2. pololetí bylo uděleno **53 pochval TU a 3 pochvaly ředitele školy**. Pochvaly TU byly uděleny především za reprezentaci školy v ekonomických a sportovních soutěžích, za pomoc při organizaci akcí (organizace maturitního plesu, praktického cvičení „řešení krizových situací – EVA 2024“, Majáles 2024), za práci pro třídu apod. Pochvala ŘŠ byla udělena 1x za příkladnou reprezentaci školy ve sportovních soutěžích po celou dobu studia (A. Nosálová 4. B), 2x za vícečetnou činnost pro školu: reprezentace školy v soutěži „Zaučtuj to!, pomoc při organizaci akce Eva 2024, za práci pro GO, Práci pro Školní žakovský parlament (E. Mikšík, M. Novotný oba 3. A).

Kázeňská opatření

viz. bod 3.2.5 Řešení rizikového chování

5 žáků ukončilo předčasně školní vzdělávání:

- Monika Bertáková 4. A (prosinec 2023) – ukončení studia z rodinných důvodů
- Zuzana Galíková 1. B (srpen 2024) - přestup na Gymnázium Hejčín Olomouc
- Veronika Glembová 2. A (srpen 2024) – přestup na SŠ sociální péče a služeb Zábřeh
- Adéla Houserková 2. B (srpen 2024) – přestup na SOŠ Šumperk
- Daniel Šimčík 3. B (srpen 2024) – přestup na OA a hotelovou školu VP Jeseník

1.3 SWOT analýza výchozí situace

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
○ dlouholetá tradice a dobrá pověst školy, přívětivé klima ○ dobrá spolupráce s rodiči ○ kvalitní adaptační kurzy GO pro nastupující žáky ○ zkušený třídní učitelé ○ vzdělávání v oblasti prevence ○ u většiny žáků smysluplné trávení volného času, například sportem	○ snadná dostupnost drog ○ bagatelizace problémů rizikového chování ve společnosti, zejména ve vrstevnických skupinách ○ vyšší absence některých žáků ○ nedostatek času na aktivity prevence kvůli náročnosti obsahu ŠVP
PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA (HROZBY)
○ snížení absence žáků ○ minimální výskyt rizikového chování ○ vyšší zájem žáků o aktivní formy trávení volného času ○ být žákům osobním příkladem	○ snaha mladých obstát ve vrstevnické skupině ○ nárůst užívání OPL ve společnosti ○ vysoká míra tolerance společnosti k jejich užívání ○ dlouhodobý pobyt doma kvůli zavřeným školám (covid-19) – distanční výuka

2. Východiska Preventivního programu školy na školní rok 2024/2025

2.1 Dokumenty

Tento preventivní program odpovídá Metodickému doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21 291/2010-28 s účinností k 1. 11. 2010 a jeho 24 přílohám zaměřeným na oblasti, v nichž dochází ke konkrétním projevům rizikového chování. Přílohy Návykové látky, Alkohol a Tabák byly aktualizovány v lednu 2019. Existuje také příloha č. 22 - <https://www.msmt.cz/file/40398/> - prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS, kteří se ale v našem typu školy nevyskytují. Nově byly přidány přílohy 23 (Psychická krize/duševní onemocnění žáka) a 24 (Sebevražedné chování).

Tyto přílohy jsou manuálem pro postup školy při prevenci vzniku rizikového chování a při jeho výskytu. Každá jednotlivá příloha přesně charakterizuje daný projev rizikového chování, popisuje rizikové faktory jeho vzniku a doporučený postup jeho řešení.

1. Návykové látky
2. Rizikové chování v dopravě
3. Poruchy příjmu potravy
4. Alkohol
5. Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole
6. Školní šikana
7. Kyberšikana a další formy kybernetické agrese
8. Homofobie
9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
10. Vandalismus
11. Záškoláctví
12. Krádeže
13. Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky
14. Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, z vnějšího i vnitřního prostředí
15. Netolismus
16. Sebeпоškozování
17. Nová náboženská hnutí
18. Rizikové sexuální chování
19. Příslušnost k subkulturám
20. Hazardní hraní
21. Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
22. Příloha Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS.docx
23. Psychická krize/duševní onemocnění žáka
24. Sebevražedné chování

Dalšími dokumenty jsou:

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví z 11. 3. 2002 (č. j. 10 194/2002-14)
- Metodický pokyn ministryně školství k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 149/2017
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance z 23. 3. 1999 (č. j. 14 423/99-22)
- Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prosazování rovnosti mužů a žen ve výchovně vzdělávacím procesu ve školách a školských zařízeních (č. j. 12 908/2000-23)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003-24 a s tím související Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. ve znění od 1. 6. 2015
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č. j. 37 014/2005-25
- Veškeré aktualizace dokumentů pro Olomoucký kraj: <http://ppp-olomouc.cz/metodika-prevence/dokumenty-mp/>

2.2 Cíle preventivního programu školy ve školním roce 2024/2025

Pro školní rok 2024/2025 byly vytyčeny tyto cíle:

- systematicky vzdělávat školního metodika prevence a další pedagogické pracovníky v netradičních technikách pedagogické preventivní práce s dětmi a mládeží
- pomáhat formovat správné postoje, hodnoty a způsoby chování, rozvíjet osobnost a sociální chování žáků
- soustavně přispívat k utváření zdravého životního stylu a k zavádění etické a právní výchovy
- dát maximální prostor pro rozvoj mimoškolních aktivit žáků, nabízet jim atraktivní způsoby trávení volného času
- rozšířit a posílit význam prevence výskytu rizikového chování včetně zneužívání návykových látek
- dbát na důsledné omlouvání absence žáků a její snižování
- věnovat pozornost rizikovým skupinám žáků
- průběžně sledovat výskyt rizikového chování a uplatňovat různé formy a metody umožňující včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých
- umožnit žákům a jejich rodičům důvěryhodné a dostupné poradenské služby ve škole i ve specializovaných institucích

2.3 Personální zajištění

Za realizaci Preventivního programu školy a za řešení zjištěných projevů rizikového chování zodpovídá **ředitel školy**.

Školní metodik prevence koordinuje přípravu PPŠ, jeho zavádění a realizaci a vyhodnocuje jeho účinnost. Při své práci úzce spolupracuje s třídními učiteli a všemi pedagogickými pracovníky při vyhledávání problémových projevů chování a při preventivní práci s třídními kolektivy, spolupracuje s rodiči žáků, metodikem prevence při pedagogicko-psychologické poradně, krajským školským koordinátorem prevence, případně s dalšími krizovými, poradenskými a preventivními zařízeními.

Třídní učitelé se podílejí na realizaci Preventivního programu především prací s třídním kolektivem – motivují žáky k vytvoření vnitřních pravidel třídy a k jejich důslednému dodržování, ovlivňují vytváření pozitivního sociálního klimatu ve třídě, mají přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí. Spolupracují se školním metodikem prevence a s ostatními členy pedagogického sboru, zajišťují spolupráci školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy.

Na začátku školního roku jsou **všichni pedagogičtí pracovníci** seznámeni na pedagogické radě s obsahem PPŠ i jeho 24 přílohami, s Programem pro šikanování (seznámení učitelé stvrzují podpisem do prezenční listiny). Materiály jsou veřejně přístupné na webových stránkách školy, na což jsou upozorněni žáci třídními učiteli na třídnických hodinách a všichni rodiče žáků na třídních schůzkách. Dle potřeby se případné záležitosti projednávají na pedagogické radě.

3. Realizace Preventivního programu školy ve školním roce 2024/2025

3.1 Úkoly Preventivního programu školy

3.1.1 Organizace života školy

- všichni pedagogové soustavně sledují vývojové a individuální potřeby žáků, včas odhalují případné vývojové poruchy a snaží se účinně pomoci v případě jakýchkoli problémů
- zvláštní pozornost věnují učitelé žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, respektují doporučení školského poradenského zařízení k úpravě vyučovacích metod a způsobů hodnocení těchto žáků
- k usnadnění přechodu ze základní školy na střední pomáhá žákům 1. ročníků tradiční několikadenní společný pobyt GO v přírodě, zaměřený na vlastní sebepoznávání, navázání přátelských vztahů mezi žáky i mezi žáky a učiteli. Pobyt přispívá k podpoře zdravého růstu sebevědomí žáků, posiluje jejich pocit odpovědnosti, ale i nezávislosti, může ovlivnit sebepojetí žáka ve smyslu jeho sebepřijetí a sebeúcty, pomáhá překonat problémy spojené s přechodem do nového prostředí a neznámého kolektivu.
- škola maximálně podporuje volnočasové aktivity (střelecký kroužek, ICT kroužek, volejbal a florbal, posilovna, jazykové kurzy, práce v redakční radě školního časopisu, rukodělný a výtvarný kroužek Klubíček – vždy dle zájmu žáků a možnosti zabezpečení ze strany školy).
- organizace provozu školy je zajištěna tak, aby byly prostory školy žákům co nejvíce přístupné a žáci nemuseli trávit volný čas (např. čekání na spoj) mimo budovu školy
- snaha o co největší zapojení žáků do života školy (např. podpora při pořádání vánočních akademií, stužkovacích plesů apod.) a do její reprezentace (Scholaris, Den otevřených dveří), podpora zapojení žáků do různých typů soutěží – Má dáti - dal, EKOTÝM, Zaúčtuj to, SOČ, Finanční gramotnost, soutěže v PEK, grafických disciplínách, v cizích jazycích, sportovní soutěže aj.).
- hlavní odpovědnost za prosazování zásad PPŠ do života školy nese školní metodik prevence
- realizace akcí odborná stáž v Německu – Berlín, zájezd nejlepších žáků do Prahy/Vídeň, zájezd Itálie (Florence – Řím)

3.1.2 Vzdělávání a výchova žáků

Otázkami prevence rizikového chování a výchovou ke zdravému životnímu stylu se zabývají žáci **při samotné výuce v jednotlivých vyučovacích předmětech**, např.:

Český jazyk a literatura

- prokletí básníci – užívání návykových látek
- literatura přelomu 19. a 20. století – xenofobie
- „ztracená generace“, expresionismus – náboženský a politický extremismus
- ruský a francouzský realismus – patologické hráčství, alkoholismus
- současná literatura – nebezpečí drogových závislostí

Cizí jazyky

- Žáci se seznamují nejen s reáliemi, ale i s odlišnými kulturami, zvyklostmi, tradicemi v různých zemích, učí se respektu k nim; v tématech se hovoří o problematice užívání návykových látek, alkoholismu, drogách, patologickém hráčství i xenofobii a náboženském a politickém extremismu.

Občanská nauka, Společenská kultura, Společenskovědní seminář

- zdravý životní styl – zneužívání návykových látek, poruchy příjmu potravy, duševní hygiena
- občan a společnost – extremismus, rasismus, xenofobie, šikana, domácí násilí, CAN syndrom
- stát a právo – xenofobie, rasismus, šikana, kriminalita, zneužívání dětí
- světová náboženství – náboženský extremismus, nebezpečí sekt
- příslušnost k subkulturám

Dějepis

- charakteristika a historie jednotlivých náboženství – náboženský extremismus, tolerance
- války – holocaust, rasismus, nacismus, xenofobie, extremismus
- vývoj postavení žen ve společnosti

Zeměpis

- geografie obyvatelstva – rasismus a xenofobie
- regionální geografie – návykové látky, HIV/AIDS

Chemie

- zneužívání návykových látek, alkoholu, tabáku

Biologie

- zdravý životní styl, duševní hygiena, předcházení stresu
- poruchy příjmu potravy
- dopad kouření, alkoholu, drog, rizikového sexuálního chování na zdraví člověka
- sebepoškozování, domácí násilí

Tělesná výchova

- význam tělesných aktivit a sportu pro zdravý životní styl, rizikové chování v dopravě

Informační a komunikační technologie

- nebezpečí kyberšikany, netolismu (závislosti na virtuálních drogách), hazardního hraní

Právo

- právní odpovědnost občanů při porušování pravidel

Výchovný proces zahrnuje následující úkoly:

- v oblasti vzdělávání prezentují vyučující i svým osobním příkladem zdravý životní styl, působí na občanskou, právní a etickou výchovu žáků a na utváření správných postojů, hodnot a způsobů chování
- učitelé přispívají ke schopnosti zdravé sociální komunikace mezi učiteli a žáky a žáky navzájem, ke zvládání stresových situací
- třídní učitelé se snaží co nejvíce stmelit třídní kolektiv a podporovat třídní aktivity, motivují třídu při vytváření vnitřních pravidel společného soužití, dbají na jejich spravedlivé dodržování, podporují rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi studenty třídy
- ve vyučovacích hodinách i mimo ně učitelé vytvářejí příznivé pracovní klima, budují mezi pedagogickými pracovníky a žáky vztah vzájemné spolupráce a důvěry
- získávání žáků pro spolupráci s vedením školy (studentská rada) a upevnění vnitřního života školy (školní časopis, pomoc při organizaci akcí pořádaných školou apod.)

Plánované aktivity

Ročník	Aktivita	Termín
1.	Představení výchovného poradce/školního metodika prevence žákům 1. ročníků, nabídka poradenských služeb, anonymní anketa (alkohol, kouření, drogy, šikana)	2., 3. září 2024
	Adaptační pobyt GO - vzájemné seznámení žáků, nastavení pravidel třídy, podpora dobrých vztahů v kolektivu a s TU	3. - 6. 9. 2024
	Představení výchovného poradce/školního metodika prevence rodičům žáků 1. ročníků na první schůzce rodičů: - seznámení s nabídkou poradenských služeb školy a ŠPZ - upozornění na materiály VP a Preventivní program školy - seznámení rodičů s výsledky ankety u 1. ročníků	11. 9. 2024
	Jak se učit efektivně už od začátku SŠ (beseda + workshop), Mgr. H. Prejdová (PPP Šumperk)	září 2024
	Sociálně-patologické jednání ve školním kolektivu: šikana, kyberšikana, agresivita, záškoláctví I. Kafková Dr. h. c.	3. 12. 2024
	Lyžařský výcvikový kurz DM – spolupráce třídních kolektivů	12. – 17. 1. 2025 19. – 24. 1. 2025
	HPV – přenos, prevence. Prevence nechtěného těhotenství, MUDr. A. Hansel	únor 2025

2.	Závislost na alkoholu – možnosti léčby, prevence 13. komnata Petra Harazina - 13. komnata Česká televize (ceskatelevize.cz) Petr Harazim , frontman skupiny Nebe	3. 10. 2024
	Základy práva a jeho aplikace v praxi: trestně právní odpovědnost nezletilých a mladistvých, rozdíl přestupku a tr. Činu, příklady z praxe I. Kafková Dr. h. c.	3. 12. 2024
3.	Burza práce Šumperk	26. 9. 2024
	Trestné činy z nenávisti: zaměřené na rasovou, etnickou, náboženskou, třídní nebo jinou podobnou skupinu lidí (homofobie, extrémismus, rasismus apod.) I. Kafková Dr. h. c.	3. 12. 2024
	Cení správa Olomouckého kraje	únor 2025
	Sportovní kurz – spolupráce třídních kolektivů, výchova ke zdravému životnímu stylu (pohybovým aktivitám)	červen 2025
4.	Burza práce Šumperk	26. 9. 2024
	GAUDEAMUS Brno GAUDEAMUS Praha	listopad 2024 leden 2025
	Aktivní střelec a možnosti ochrany měkkých cílů I. Kafková Dr. h. c.	3. 12. 2024
	Beseda s absolventy studia OA Šumperk (Vánoční beseda s VŠkoláky) (informace o možnostech studia na VŠ, VOŠ v ČR + workshop)	20. 12. 2024
	Nabídka služeb Úřadu práce pro absolventy SŠ. Kariérové poradenství, možnosti dalšího studia na VŠ, VOŠ, JŠ, zahraniční pobyty. PhDr. V. Kašparová	březen 2025
1., 2, 3, 4.	Duševní zdraví, psychohygiena, zvládání stresu Mgr. O. Kupčík	Duben 2025

Lze využít i jiné aktivity podle nabídky a aktuální situace.

Jednotlivá témata se mohou kdykoli změnit.

3.1.3 Vzdělávání učitelů

- školní metodik prevence seznámí na pedagogické radě všechny pedagogické i školské pracovníky s obsahem PPŠ a získá je pro jeho realizaci
- průběžně informuje na pedagogické radě o všech aktivitách a o případných pokynech MŠMT
- všichni učitelé se dále sami vzdělávají v zásadách zdravého životního stylu a jsou žákům při jeho prosazování osobním příkladem
- učitelé, kteří ve svých předmětech vyučují témata z oblasti zdravého životního stylu, se zaměří především na metodiku preventivních aktivit
- učitelé se účastní aktivit zajištěných vedením školy, které jsou zaměřeny na prevenci rizikového chování

3.1.4 Spolupráce s rodiči žáků

- úkolem vedení školy a zejména třídních učitelů je zvýšit zájem rodičů o život školy, o úspěchy či problémy dětí, zapojení rodičů do činnosti rady školy
- zvýšit důvěru rodičů v učitele a v jejich snahu o společné řešení případných problémů, společně s rodiči se zasadit o výrazné snížení absence žáků
- informovat rodiče o aktivitách školy, které mohou mít příznivý vliv na vývoj žáků (školní výlety, lyžařské a sportovní kurzy, odborné praxe, jazykové a sportovní soutěže, volnočasové aktivity)
- informovat rodiče o kontaktních místech, na kterých mohou hledat odbornou pomoc
- seznámit rodiče s postupem a opatřeními v případě, že se u jejich dítěte projeví rizikové chování (viz Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28 s účinností k 1. 11. 2010 a jeho 21 příloh zaměřených na oblasti, v nichž dochází ke konkrétním projevům rizikového chování – k dispozici na webu školy www.oa-sumperk.cz).

3.1.5 Uplatňování přiměřených represivních nástrojů

- ve školním řádu je zakotven zákaz kouření a požívání alkoholických nápojů a jiných omamně psychotropních látek, stejně jako jejich přechovávání či distribuce, a to jak ve škole, tak na všech školních akcích
- v případě podezření na **zneužívání návykových látek**, po průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole a v případě zjištění dealerství drogy se bude postupovat přesně podle pokynu MŠMT (č.j. 20 006/2007-51) - zveřejněno na webu školy
- v případě **řešení šikany** mezi žáky či žáky a učiteli se bude postupovat podle aktualizovaného Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. 21 149/2017) a podle Programu proti šikanování, zpracovaného pro OA Šumperk výchovnou poradkyní; tento Program proti šikanování je taktéž zveřejněn na webových stránkách školy
- v případě **záškoláctví** (neomluvená absence) se bude postupovat podle Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků ZŠ a SŠ z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č. j. 10 194/2002-14).
- o všech realizovaných krocích a aktivitách PPŠ bude školním metodikem prevence veden v průběhu školního roku písemný záznam. Vyhodnocení účinnosti PPŠ za školní rok bude součástí výroční zprávy školy.

3.2 Vyhodnocení účinnosti Preventivního programu školy ve školním roce 2023/2024 podle jednotlivých oblastí

3.2.1 Oblast poskytování informací týkajících se zdravého životního stylu a rizikového chování u dětí a mládeže

Přednášková činnost

Výchovná poradkyně se představila nastupujícím žákům v 1. ročnících, informovala je o možnosti řešit jakýkoliv problém s třídním učitelem, výchovným poradcem či kterýmkoliv z pedagogů, ke kterému budou mít důvěru. Žáci vyplnili krátký anonymní dotazník ohledně drogové problematiky a šikany, který výchovná poradkyně ve spolupráci s metodikem prevence zpracovala a výsledky předala jednak do jednotlivých tříd, jednak byly využity k informování rodičů žáků 1. ročníků na první společné schůzce v září 2023. Pro 1. ročníky se podařilo v září 2023 s pomocí PPP Šumperk zajistit besedu s Mgr. H. Prejdovou na téma *Jak se efektivně učit od začátku SŠ* včetně doplnění informací pro žáky, jak zvládat stres.

Pro žáky 1. ročníků si MUDr. A. Hansel v únoru připravil přednášku na téma *Infekce virem HPV a způsoby prevence + prevence rizikového chování v sexuální oblasti*. Cílem besedy bylo seznámit žáky s virem HPV, se základními formami prevence; informovat o možných důsledcích rizikového chování v sexuální oblasti; prevence neplánovaného těhotenství a získat zdravé postoje v oblasti partnerských vztahů.

Pro žáky 1. ročníků byla určena beseda „*Sociálně patologické jevy ve školním kolektivu*“. Dr. h. c. I. Kašková žáky formou prezentace a rozhovoru seznámila s termíny šikana, kyberšikana a stalking. Specifikovala přestupky a trestné činy, vyplývající z šikany a kyberšikany. Dále žáky seznámila a informovala o právních důsledcích, o trestně právní odpovědnosti nezletilých a mladistvých, o trestních postizích a výchovných opatřeních nezletilých a mladistvých. Na závěr uvedla trefné příklady z praxe.

Pro žáky 2. ročníků byla určena beseda „*Základy práva – trestní právo a jeho aplikace v praxi*“. Dr. h. c. I. Kašková žáky formou besedy a prezentace seznámila se základním právním minimem. Žáci dostali informace o rozdílech přestupku a trestného činu, o nejčastějších přestupcích a činech páchaných nezletilými a mladistvými. Vysvětlili si společně rozdíl mezi pojmy ublížení na zdraví x nutná obrana. A nechyběly opět velice zajímavé příklady z praxe.

Žáci 3. ročníků navštívili besedu v Městské knihovně T. G. Masaryka s Bobem Kartouzem na téma: *Dezinformace - Co nám tento fenomén říká o české společnosti*. Studenti se dozvěděli, jak nakládat s dezinformacemi. Dále jak jsou dezinformace provázány s konkrétními zájmy, ale i na systematickosti jejich šíření a principy, s nimiž dezinformace nakládají: strach, nejistota, dezorientace. Byli seznámeni s postupem – jak s nimi nakládat, že proti nim existuje relativně jednoduchá obrana; k jejímu přijetí je ale třeba osvojit si několik pravidel kritického odstupu. A to není v digitálním informačním chaosu úplně jednoduché.

Dále se se žáci tříd 3. A, B zúčastnili v únoru 2024 odborné přednášky, kterou zrealizovala ve spolupráci s OA ŠPK Celní správa Olomouckého kraje. Žáci se dozvěděli mnoho nového z oblasti činnosti celní správy, vyslechli si zajímavé příklady z praxe celníků včetně vyhledávání a detekování drog a jiných omamných látek.

Pro 3. a 4. ročníky byla uskutečněna v prosinci beseda s *bývalými absolventy OA – nyní studenty VŠ*. Zprostředkovali žákům praktické informace o studiu na VOŠ, VŠ v ČR. Tito „bývalí“ studenti OA (nyní studenti VŠ) zprostředkovali žákům aktuální informace, zodpověděli dotazy ke studiu na VŠ v ČR. Tento typ besedy lze považovat za velice přínosný. Panovala dobrá atmosféra, žáci se aktivně zapojovali do diskuze a dozvěděli se mnoho užitečných informací z „praxe“.

Přímo pro žáky 4. ročníků byla určena návštěva Úřadu práce v Šumperku, kde žáci dostali informace na téma *Možnosti dalšího studia na VOŠ, VŠ v ČR i v zahraničí + informace o nabídkách služeb ÚP po ukončení studia na SŠ*.

Přímo na míru byla zprostředkována konzultace zájemců z řad žáků 4. R s *děkanem EKF VŠB-TUO doc. Ing. V. Špáčkem, CSc.* Žáci využili možnost se seznámit formou individuální konzultace s možnostmi studia na VŠB – TU Ostrava, na fakultě ekonomické.

A na konci školního roku v červnu 2024 se žáci 1. - 3. ročníků zúčastnili akce „*Den Policie ČR – aneb integrovaný záchranný systém v akci*“. Cílem této akce bylo seznámit širokou veřejnost s prací policie a ostatních složek integrovaného záchranného systému, s jejich technickými prostředky a metodami práce při ochraně životů, zdraví, bezpečnosti a majetku občanů včetně dynamických ukázek v praxi.

3.2.2 Zapojení žáků do různých aktivit

Velmi kladně lze hodnotit seznamovací pobyt žáků prvních ročníků školy. Pod vedením Mgr. Moniky Vavříkové si tým GO (tvoří ho aktuální i bývalí žáci naší školy) připravil pro 60 žáků 1. A a 1. B 4denní pobyt plný aktivit, netradičních činností a her v prostorách a okolí Chaty Myslivna v Klepáčově, lokalita Sobotín. Pobyt žáky bavil a dle vyjádření vedoucích instruktorů GO jsou žáci 1. ročníků šikovni a poměrně kreativní.

V prvních podzimních dnech také proběhla ve škole již tradiční úspěšná akce „*Město čte knihu*“.

Lyžařský výcvikový kurz pro 1. ročníky (leden 2024) se podařilo úspěšně zrealizovat. *Vodácký a sportovní kurz* pro 3. ročníky proběhnul také bez zranění a úspěšně v prvním červnovém termínu.

V průběhu školního roku se s přispěním a zapojením žáků uskutečnilo několik **dalších zajímavých akcí**: Zájezd nejlepších žáků do Prahy, Happy Halloween, Pyžamový den, Vánoční akademie (v náhradním lednovém termínu), Den svatého Valentýna, atd.

Velikou odezvu mezi žáky měly **exkurze do výrobních podniků** - Dormer Pramet Šumperk s.r.o., O. P. papírny Olšany s.r.o., Miele Uničov., dále návštěva 4. ročníků v PS ČR a v ČNB (**obojí v Praze**).

V tomto školním roce žáci úspěšně reprezentovali školu v *soutěžích různého typu* (např. Šenovský datel, Zaúčtuj to, Má dáti – dal, Podnikavý kreativec, Ekotým, Can you speak English?, Eurorébus a ve sportovních soutěžích).

3.2.3 Kvalita mezilidských vztahů

Úroveň mezilidských vztahů na škole, přátelská atmosféra, otevřenost a vstřícnost, vzájemné respektování se jsou na škole na velmi dobré úrovni. Studenti mohou vznášet veškeré své připomínky k provoznímu, organizačnímu i personálnímu zajištění chodu školy na pravidelných studentských radách (schůzky zástupců jednotlivých tříd s vedením školy) nebo ve zvláštní schránce pro ředitele školy.

3.2.4 Poradenská činnost

Škola pokračovala v tradičním navázání kontaktů s rodiči. Již v září proběhly schůzky s rodiči žáků 1. ročníků. Kromě seznámení s cílem a obsahem vzdělávání na škole jsou rodiče informováni o Preventivním programu školy a o možnostech řešení rizikového chování žáků (viz Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 291/2010-28 s účinností k 1. 11. 2010 a jeho 22 příloh – webové stránky školy).

Rodiče dále spolupracují se školou a s třídními učiteli zejména při zajišťování odborných exkurzí a školních výletů, účastní se stužkovacího plesu maturitních ročníků, vděční jsme za jejich sponzorskou činnost.

Výchovná poradkyně úzce spolupracovala se šumperskou pedagogicko-psychologickou poradnou, zejména v otázkách inkluze žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Na pedagogické radě na začátku školního roku byly projednány případy žáků, u nichž PPP diagnostikovala speciální vzdělávací potřeby, a vyučující byli upozorněni na nutnost individuálního přístupu k jejich vzdělávání a k hodnocení jejich výkonů. Ředitel školy povolil jedné žákyni školy ze závažných zdravotních důvodů studium podle individuálního vzdělávacího plánu. Jedné žákyni zpracovala škola plán pedagogické podpory, přijatá podpůrná opatření 1. stupně byla vyhodnocena jako vyhovující a postačující.

Žákům ohroženým školním neúspěchem bylo doporučeno snížit absenci ve výuce, zvýšit soustředění v hodinách, konzultovat problémy s vyučujícími, více procvičovat látku při domácí přípravě, využít možnosti doučování v předmětech Matematika, Anglický jazyk, Účetnictví, které tomto roce probíhaly v rámci projektu ŠABLONY II.

3.2.5 Řešení rizikového chování

Kázeňská opatření

V 1. pololetí byla udělena pouze **1 napomenutí TU** a to za neplnění školních povinností. Dále pak **2x důtka TU** (1x za neplnění školních povinností a nevhodné chování a 1x za nevhodné chování k učiteli).

Ve 2. pololetí bylo dohromady uděleno **11 kázeňských trestů (6x napomenutí TU a 5x důtka TU)**. Opatření byla udělena za opakované pozdní příchody, nevhodné chování ve třídě, za neplnění pokynů a nerespektování příkazů PP pracovníků, za používání nevhodné obuvi v budově školy, za používání mobilních telefonů bez souhlasu vyučujícího a neomluvenou absenci.

Celkový počet neomluvené absence za 2. pololetí jsou **2 hodiny** (souhrn neomluvené absence u 1 žáka 2. ročníku).

Během školního roku 2023/2024 řešila VP ve spolupráci s TU a ŠMP osobní, výchovné problémy a rizikové chování u několika žáků OA ŠPK. Přínosem v řešení problémových situací byly rozhodně konzultace se žákem + jeho TU (9x), efektivnější variantou byly konzultace se žákem, jeho zákonným zástupcem a TU (8x). Předmětem jednání byla obava ze selhání žáka v osobní rovině, obava ze školního neúspěchu, úzkostné stavy a sociální fobie, sebepoškozování. Dále pak téma nedostatečná domácí příprava, vysoká absence ve výuce, opakované porušování školního řádu, neomluvená absence do 10 hodin, nevhodné chování ve třídě. V 1 případě muselo být porušení školního řádu (nevhodné chování ve třídě + zneužití mobilního telefonu) projednáno ve školní výchovné komisi + vyhotovení zápisu.

Žákům ohroženým školním neúspěchem bylo doporučeno snížit absenci ve výuce, zvýšit soustředění v hodinách, konzultovat problémy s vyučujícími, více procvičovat látku při domácí přípravě, využít možnosti doučování.

Oproti loňskému školnímu roku se počet udělených kázeňských opatření výrazně snížil včetně celkové neomluvené absence u žáků. Výrazně převažují udělené pochvaly. Z tohoto pohledu lze hodnotit realizaci Plánu výchovného poradenství i Preventivního programu školy na Obchodní akademii a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, Šumperk ve školním

roce 2023/2024 jako efektivní. Nicméně i nadále je potřeba obezřetnost, důslednost, všestranná komunikace a úzká spolupráce jak s učiteli, tak žáky a jejich ZZ, s VP, se ŠMP. Je potřeba úzce spolupracovat s odborníky ze školských poradenských zařízení (s klinickými psychology, speciálními pedagogy, s preventisty) a to zejména u žáků v 1. ročnících. Jen tímto způsobem bude možné trend, kdy převažuje kladné chování a jednání nad negativním, udržet.

V Šumperku dne 28. srpna 2024

Zpracovala: Mgr. Hana Stromšíková
výchovný poradce

Zpracoval: Mgr. Vladimír Láník
školní metodik prevence

Souhlasí: Ing. Tom Ristovský
ředitel školy